

HOVO BRABANT
SENIORENACADEMIE

KENNIS | ONTMOETEN | VERWONDEREN

Hoger
onderwijs
vanaf 50 jaar

JAARVERSLAG
2022

Inhoudsopgave

1. Terugblik.....	3
2. Missie en visie	4
2.1 Samenwerking partnerinstellingen	4
3. Organisatie	5
3.1 Organogram	5
3.2 Bestuur	5
3.3 Programmaraad	5
3.4 Medewerkers	6
3.5 Sed Vitae	6
4. Onderwijs.....	6
4.1 Cursistenaantallen.....	6
4.2 Docenten	7
4.3 Evaluaties.....	7
5. Financiën	8
6. Vooruitblik.....	8

1. Terugblik

Het jaar 2022 was een bijzonder jaar vanwege de uitgestelde viering van het 30-jarig lustrum van HOVO Brabant en Sed Vitae. Op dinsdag 13 september vond in het Willem-II stadion in Tilburg deze prachtige dag plaats met ruim 250 belangstellenden. Naast trouwe cursisten waren er veel nieuwe gezichten voor wie dit een eerste kennismaking was met beide organisaties. De dag werd geopend door de directeur HOVO Brabant en voorzitter van het stichtingsbestuur Jacomine Ravensbergen. Hoofdspreker in de ochtend was geluksprofessor dr. Leo Bormans. Met een groot applaus voor deze sprankelende spreker werd de ochtend afgesloten en was er volop gelegenheid om bij te praten tijdens een uitgebreide lunch in het restaurant. De middag werd gevuld met drie minicolleges van HOVO-docenten Christ Klep, Peter Burgers en Josée Claassen. Na een muzikale afsluiting door celliste Ekaterina Uvarova kwam deze geslaagde dag met een drankje en een hapje tot een einde.

Inschrijvingen

Door de lockdown in januari kon voor de tweede keer op rij de winteracademie niet worden uitgevoerd. De themadagen van de winteracademie zijn verplaatst naar de maanden naar april, mei en juni. De gemiddelde waardering voor deze dagen was bijzonder hoog (8,7). Van de 38 aangeboden voorjaarscursussen zijn er 25 van start gegaan. In het voorjaar zagen we nog enige terughoudendheid bij een deel van onze doelgroep om deel te nemen aan fysiek onderwijs. Gelukkig zagen we gedurende het jaar steeds vaker trouwe cursisten terug in de collegebanken. De jaarlijkse zomeracademie kon wederom plaatsvinden op de campus van Tilburg University. Het najaarsaanbod bestond uit 36 korte en lange cursussen en leergangen en trok 789 cursisten.

Leslocatie Tilburg

Vanaf het najaar 2022 zijn alle reguliere cursussen in Tilburg ondergebracht in het Natuurmuseum. Aangezien de campus van Tilburg University in verband met de enorme toename van studenten ons niet meer kan huisvesten is gezocht naar een alternatieve locatie. We zijn erg blij dat we deze hebben gevonden bij Het Natuurmuseum. In het museumcafé kunnen cursisten en docenten voor of na het college terecht om nog even na te praten, iets te drinken en/of te lunchen. Het museum beschikt over uitstekende faciliteiten en ligt tegenover het Centraal Station.

De samenwerking met de dragende instellingen voor hoger onderwijs in Brabant binnen het bestuur van de stichting Seniorenacademie was motiverend en aangenaam. Dankzij dit stevige draagvlak kan de stichting optimaal opereren en zich verder ontwikkelen.

Petra van Ruiten MEM
Directeur HOVO Brabant

2. Missie en visie

De missie en visie van HOVO Brabant luidt:

HOVO Brabant is de onderwijsorganisatie die iedereen vanaf 50 jaar in Brabant uitdaagt zich te blijven ontwikkelen. Met een gevarieerd en hoogwaardig cursusaanbod, gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten prikkelen we tot verwondering, honger naar kennis en ontmoeting.

Visie

Alle hoogopgeleide 50+ ers in Brabant kennen ons unieke aanbod. Onze cursisten en docenten zijn de ambassadeurs van HOVO Brabant en dragen in belangrijke mate bij aan onze naamsbekendheid en imago. Door het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, samen te werken met zowel de dragende instellingen als externe partijen én te luisteren naar de wensen van onze cursisten weten we alle 50+ ers te boeien en te binden. We anticiperen op de verschillende behoeften van de cursistenpopulatie door een eigentijds en actueel onderwijsprogramma te brengen. We sluiten aan bij een jonger en breder publiek en zorgen dat de inhoud en uitvoering van ons onderwijs vernieuwend en multidisciplinair is. Onze docenten zijn academisch geschoolde professionals die worden ondersteund door een kleine en wendbare organisatie.

HOVO Brabant wil zich verder ontwikkelen tot een participatieve hoogwaardige onderwijsomgeving voor iedereen vanaf 50 jaar. HOVO Brabant is daarbij een ontmoetingsplaats waarin het onderzoekend leren door docenten en cursisten centraal staat. We willen de naamsbekendheid van HOVO Brabant in de regio vergroten en doen dit door een actief marketingbeleid te voeren en cursisten en docenten in te zetten als ambassadeurs.

We richten ons de komende jaren specifiek op de jongere doelgroep in de leeftijd van 50 – 65 jaar, inclusief de werkenden. Zij zijn de cursisten van de toekomst. We vergeten daarbij de oudere doelgroep niet, door de toenemende levensverwachting bedienen we namelijk een steeds grotere range.

De organisatie anticipeert op de behoeften van de diverse doelgroepsegmenten door een gevarieerd, hoogwaardig en gedifferentieerd onderwijsprogramma te ontwerpen en uit te voeren. Om ook aansluiting te vinden bij een jonger en breder publiek is de inhoud van het aanbod gevarieerd, actueel en innovatief. Dit vraagt om een meersporenbeleid zodat iedere HOVO-cursist zich aangesproken voelt en wordt uitgedaagd. HOVO Brabant bouwt verder aan duurzame relaties met de partnerinstellingen; Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en Technische Universiteit Eindhoven en zoekt actief de samenwerking met partners in de regio.

2.1 Samenwerking partnerinstellingen

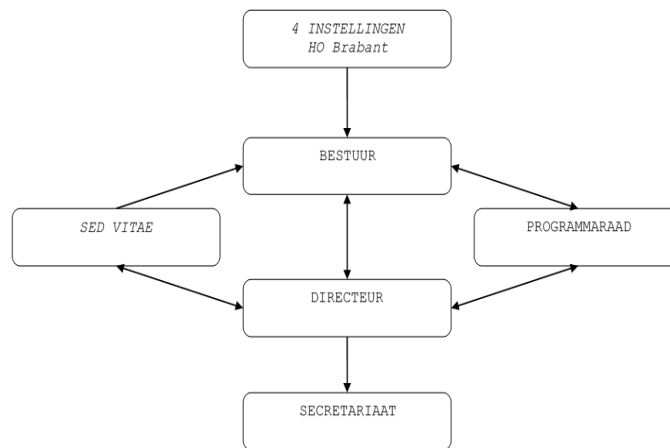
In 2022 hebben Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen en Tilburg University wederom leslocaties beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van reguliere cursussen en themadagen. HOVO Brabant huurt kantooruimte op de campus van Tilburg University en heeft als partner deelgenomen aan de Night University in Tilburg op 19 mei 2022. Bestuur en programmaraad hebben in het voor- en najaar vergaderd en in het najaar heeft een heisessie plaatsgevonden met het bestuur en de voorzitter van de programmaraad om te brainstormen over de toekomst van de organisatie. HOVO Brabant kan haar organisatie tonen op de websites van de instellingen en haar programma promoten via nieuwsbrieven voor alumni en oud-medewerkers.

3. Organisatie

De stichting Seniorenacademie voert deze educatieve missie uit door het organiseren van Hoger Onderwijs voor Ouderen (HOVO) in geheel Noord-Brabant. Het onderwijs worden uitgevoerd zonder winstoogmerk en met waarborg voor de continuïteit van de dienstverlening.

Hierbij spelen de vier grote instellingen voor hoger onderwijs in Brabant: Avans Hogeschool, Fontys Hogescholen, Tilburg University en de Technische Universiteit Eindhoven, een dragende en constituerende rol waardoor HOVO Brabant gezien kan worden als een bijzondere vorm van hoger onderwijs in Brabant en als educatieve valorisatie.

3.1 Organogram

3.2 Bestuur

Het bestuur treedt op als bestuurder en werkgever. Het bestuur van de Stichting Seniorenacademie Brabant (SAB) wordt gevormd door bestuurders van de participerende instellingen voor hoger onderwijs en door de voorzitter van de vriendenvereniging Sed Vitae.

Op 12 mei heeft Kees Rijgersberg het voorzitterschap van Sed Vitae overgedragen aan Jan Ooms. Op 31 december 2022 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- Dr. J. (Jacomine) Ravensbergen, Vicevoorzitter Avans Hogeschool (Voorzitter);
- Prof. dr. ir. A.J. (Jantine) Schuit, Vice-Rector Magnificus Tilburg University;
- Prof. dr. ir. F.P.T. (Frank) Baaijens*, Rector Magnificus Technische Universiteit Eindhoven;
- Mr. J.M. (Jessie) Rutten MBA, secretaris College van Bestuur Fontys Hogescholen;
- Dhr. J. (Jan) Ooms, voorzitter Sed Vitae (Vrienden van HOVO Brabant).

*Bij afwezigheid vertegenwoordigd door drs. Patrick Groothuis (TU/e) (Peningmeester)

3.3 Programmaraad

De programmaraad is een inhoudelijk adviesorgaan, benoemd door het bestuur en bestaat uit ervaren docenten en/of leidinggevenden afkomstig uit de universiteiten en hogescholen die de stichting dragen. De taak van de programmaraad is om toe te zien op het niveau van de cursussen en de docenten en de evenwichtige samenstelling van het cursusaanbod.

De programmaraad is onderdeel van de kwaliteitsborging van HOVO als specifieke vorm van hoger onderwijs. De leden van de Programmaraad worden benoemd voor een periode van 3 jaar met een mogelijke verlenging van 1 tot 3 jaar.

In 2022 heeft Martijn Willemsen afscheid genomen en is opgevolgd door Lambèr Roijackers. De leden namens Fontys, Thea van Roermund en Karin van Neervoort zijn in de loop van 2022 gestopt met hun deelname aan de programmaraad.

Op 31 december 2022 was de samenstelling van de programmaraad als volgt:

Mr. R. (Ron) Tenge (voorzitter) Avans Hogeschool (voorzitter);
Drs. G.W. (Wim) de Haas, Avans Hogeschool;
Prof. dr. (Henk) Nijmeijer, Technische Universiteit Eindhoven;
Prof. mr. dr. ir. (Lambèr) Royackers, Technische Universiteit Eindhoven;
Prof. dr. A. (Alkeline) van Lenning, Tilburg University;
Drs. H.R.L.J.A.C (Has) Klerx, Tilburg University;
Vacature, Fontys Hogescholen;
Vacature, Fontys Hogescholen.

3.4 Medewerkers

Door het tijdelijk teruglopen van de kantoorwerkzaamheden is de openstaande vacature pas in de 2021 niet ingevuld. Per 31 december 2022 is de organisatie als volgt samengesteld:

Petra van Ruiten	directeur	0,8 fte
Jacqueline Verroen	controller/bureaumanager	0,8 fte
Vacature	administratief medewerker	0,45 fte

De directeur legt bij het bestuur verantwoording af aangaande het algeheel (financieel) management middels een jaarverslag en jaarrekening. Zij bereidt besluitvorming voor betreffende personeel, strategisch, onderwijskundig en financieel beleid. De directeur geeft leiding aan het bureau en is integraal verantwoordelijk voor de goede gang van zaken in de organisatie en op het secretariaat.

3.5 Sed Vitae

Sed Vitae behartigt de belangen van de cursisten en fungeert als aanspreekpunt in zaken die cursisten betreffen. In het kader van de kwaliteitsbewaking neemt (een delegatie van) het bestuur van Sed Vitae kennis van de uitkomsten van de cursusevaluaties (2 x per jaar) en bespreekt deze met de directeur. Daarnaast biedt Sed Vitae incidenteel praktische ondersteuning bij Pr-activiteiten. Op dinsdag 13 september heeft Sed Vitae samen met HOVO Brabant het 30-jarig lustrum gevierd in het Willem-II stadion in Tilburg.

4. Onderwijs

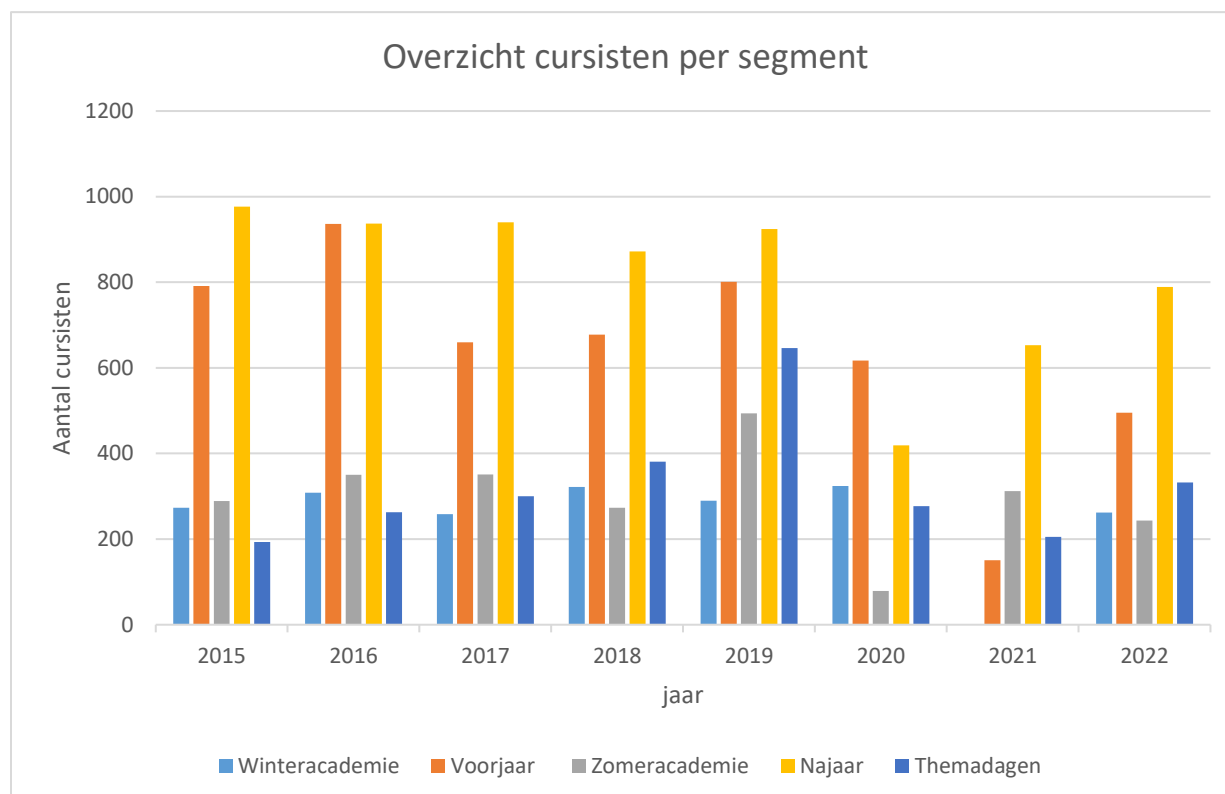
4.1 Cursistenaantallen

Na de logische terugloop in 2020 en 2021 zien we dit jaar de inschrijvingen weer toenemen. We zitten nog niet op het niveau van voor de pandemie maar zien een duidelijke positieve trend en veel cursisten die zich voor de eerste maal inschrijven. De inschrijvingen voor de themadagen blijven nog wel iets achter. Een mogelijke verklaring kan zijn dat de cursusprijs voor een studiedag is verhoogd vanwege hogere kosten catering en locatie en mensen minder te besteden hebben.

In totaal hebben 2121 cursisten dit jaar aan een cursus of themadag deelgenomen. Als we de cijfers in een meerjarige ontwikkeling plaatsen zien we dat door de pandemie het aantal inschrijvingen in 2020 en 2021 fors lager was ten opzichte van 2019. In 2022 zien we een duidelijk opgaande lijn.

We verwachten dat we de moeilijkste tijd achter ons kunnen laten en hopen dat we de komende jaren de cursisten die we de afgelopen twee jaar niet hebben gezien weer mogen verwelkomen en ook nieuwe cursisten ons weten te vinden.

De ontwikkeling van het aantal inschrijvingen voor de zomeracademie en winteracademie, themadagen en voor- en najaarcursussen over de afgelopen 8 jaar geeft het volgende beeld:

4.2 Docenten

HOVO Brabant staat of valt met de kwaliteit van de docenten. Zij vormen de spil waaromheen de Stichting zijn werkzaamheden uitvoert en missie realiseert. Door de pandemie hebben vele docenten de switch naar online onderwijs gemaakt om zo, indien nodig, het onderwijs op afstand vorm te geven. In 2022 is het onderwijs volledig fysiek uitgevoerd, Elf docenten hebben dit jaar voor het eerst een onderwijsprogramma voor HOVO Brabant verzorgd.

4.3 Evaluaties

In 2022 zijn alle cursussen en themadagen digitaal geëvalueerd. De uitkomsten zijn besproken met de programmaraad. De resultaten worden uiteraard ook teruggekoppeld aan de betreffende docenten en ter kennis gebracht aan het bestuur van de stichting.

De volgende tabel geeft een overzicht van de gemiddelden over de cursussen per seizoen in 2022:

Gemiddelde waardering	
Voorjaar	8,2
Najaar	8,3
Winteracademie	8,7
Zomeracademie	8,3
Themadagen	8,5

Met een gemiddeld responsepercentage van 65% wordt er goed gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om feedback te geven en zijn de uitkomsten redelijk representatief. Ook in 2022 is de waardering van de cursisten uitstekend te noemen en kregen de cursussen gemiddeld een mooie 8,4. De deskundigheid van docenten werd gewaardeerd met een gemiddeld cijfer van 9.4.

5. Financiën

Het boekjaar 2022 is afgesloten met een negatief resultaat van -€ 52.050. Het resultaat valt hiermee bijna € 4.596 positiever uit dan het voorgaande boekjaar. Deze ontwikkeling is toe te schrijven aan het toepassen van een vpb correctie met betrekking tot de verrekenbare verliezen van € 4.302. Als deze post buiten beschouwing wordt gelaten kan derhalve worden gesteld dat het resultaat 2022 op hetzelfde niveau ligt als het resultaat 2021. De cursusbijdragen 2022 zijn ten opzichte van 2021 toegenomen met 58%, de kosten van cursussen vertoonden een zelfde stijging met eveneens 58%.

Het eigen vermogen komt daarmee op € 459.960. Het vermogen bestaat uit bij de oprichting van de Seniorenacademie door de instellingen voor hoger onderwijs ingebrachte middelen, de daaruit voortvloeiende rentebaten en de resultaten sinds de oprichting. De cursusprijzen worden bepaald op basis van feitelijke kosten zonder winsttoegmerk.

6. Vooruitblik

Het afgelopen jaar was net als 2021 een moeizaam jaar door de naweeën van de pandemie in met name de eerste helft van het jaar. Na twee jaar aanpassingen doen op het programma en flexibel anticiperen op alle maatregelen verwachten we dat het hoger onderwijs voor ouderen de komende jaren weer enigszins terug kan keren naar de normale situatie.

Het HOVO-onderwijs voldoet aan een grote behoefte en mag niet verdwijnen. Het is niet alleen een verrijking en verdieping van kennis, maar ook een manier om anderen te ontmoeten, je even jong te wanen in de collegebanken, dieper in te gaan op thema's en met elkaar van gedachten te wisselen. Bovendien een unieke manier om eenzaamheid te bestrijden, ergens heen te reizen, op tijd te zijn, een doel te hebben, nieuwe mensen te ontmoeten en te verbinden.

Vol vertrouwen zien wij de toekomst tegemoet en samen met al onze gemotiveerde en deskundige docenten zullen we ons weer maximaal inzetten voor een persoonlijke en uitstekende dienstverlening.